SEZAİ KARAKOÇ

AYİNLER / ÇEŞMELER

ŞİİRLER VI

7. baskı

DİRİLİŞ YAYINLARI

AYİNLER/
ÇEŞMELER
ŞİİRLER V

SEZAİ KARAKOÇ

AYİNLER / ÇEŞMELER

ŞİİRLER VI

7. baskı

DİRİLİŞ YAYINLARI
Nuruosmaniye Cad. Derin Han, No: 8/1
34410 Cağaloğlu - İstanbul Tel: (0212) 519 04 57
Posta Çeki: 348155
www.dirilisyayinlari.gen.tr

AYİNLER

BİRİNCİ AYİN

I.

Yağmurun kapandığı bir sesle birliktedir
İnci ve güneş. Deniz, kuş seferlerinin depremin yerle bir ettiği anıtı.
Nerede Kent'i ve ölüleri havaya dağıtan İsrafil sûrları, güller?
Ve eski kasidelerde unutulmuş menekşeler?
Leylâk, mâtemin bereketi midir gönüller ülkesinde?
Tarihin asmalarında kırağı, ceylan gözlerinde şiddet çiği.
Kim verecek kedilere trafik bilgilerini,
Ki hayatlarıyla ödemekteler bir yandan öbür yana geçmeyi.
İnsanlara alışık hayvanlar için güz.
Mevsim döndü. Son güz. Yok olarak ödüllendirecekler
insanlık sevgilerini.
Zulûm bir hayat tarzıdır artık insana mahsus;
İnsan, şeytanın sinekkâğıdına yakalanmış melek kelebeği.

Bahar, o çağrı, kadını ve erkeği alıp tertipleyen
Gecenin bakır döğmeleriyle mühürleyen
Birinin öbüründe kaybolduğu yanlışlık türküsü.
Develerin ve atların sırtlarında taşınan,
Soruların cevabı değil, haberlerin yorumu asla,
Çiçeklerden çiçeklere iletilen bir bulanıklık duyarlıklarda
Toprak sağırdır yağmur mezmuruna artık
Sen son iz, son işaretsin
Ateş yiyen, ateşin yiyemediği semenderden.
Ateş büyüsünü çözen sabır köprüsü peygamberden.
Matematik metafiziktir, metafizik matematik değil.
Döl metafiziği çağı sona erdi, son buldu insan artışının teoriği.
Çoban, sürüsünü müzikle erdirirken tabiatüstü yüceliğe
Zaman, çevirdi insan kitlesini karılmış ve yıkılmış bir
hayvan çerisine.
Ah! Taş olsak, toprak olsak; denecek çağ geldi;
Cennet trajedyasından bir yaprak döndü.
Tükrüksüz çevrilmiyorlar sayfalar. Anlamsız, kahvaltıdan
öte zeytin taneleri.
Zekeriya saklayan ağaç yok, ortasından biçilmek için bile.
Gürül gürül kapılarını örttü mucize.
Kilitlendi mi açılmamak üzere çile pancurları.
Hileyle mi lehimledi Tapınak göz kapaklarını?
Ağır ağır kapadı mı göz kapaklarını?

Çiçek, arkeolojik bir malzemedir artık diyorsun. Biliyorum, o...
Arkaik bir kalıntı, arasında tunç ve taşın,
İnşaat planlarında yer alan.
Mezarlara bir anı, son anı gibi bırakılan
Bir haftalık kitâbedir.
Şiir için fazla ham ve ilkel.
Anlık uğramalarda öne serilen ölüm tozu.
Biberi bile değil, sade, ziyaret tuzu.

Bağırabilirsin: yağmura yön değiştirtebilirim.
Baharı sınırlandırabilir, çarpıtabilirim çiçeği.
Tabiat benimle birlik değil artık, bir iliştirme:
Benden bana bir iliştirme,
Bir tatil, izin verdiğim bir yaz-kış olgusu, bir ayrıcalık belki.
Bir mozole, bir müze, açıp kapadığım istediğim saatlerde.
Düzenleyebilirim bahar matineleri maden ocakları
derinliklerinde.
Sergileyecek güçteyim eczane vitrinlerinde piknik drajeleri.
...Süreklidir bu duymak istemediğim söylevin
Kulakları patlatan sırasız nöbetin.
Soğuk humman. Tabiatı kefen gibi beline dolayışın.
Yeni şehvetin. Kuleden kuleye seslenişin.
Babil'in. Asma yapraklarında rahip ezişin.

Yağmurun kapandığı bir sesle birliktedir
Oysa inci ve güneş. Türbe ve derviş
Alışverişini sürdürmektedir ne kadar direnseń de.
Ayin başlamak üzredir her an en alt derecesinde bile.
Halkalarını kemirecek mutlu ejder,
Ne kadar güçlü olsa da dişlerini hazırlamıştır zincirlerine.
Yalvar, gözyaşı akıt. Musa'nın âsasını
Dirilt, yeşert içinde kurumaya yüz tutmuş Sopayı.
Uçmak için yaratılmadı eşek kanadı.
Yok öyle bir kanat. Sesini ayarlama boşuna çirkin hoparlöre.
Bir dinamit gibi at kendini granitlerden granitlere.
Parçala kayaları. Bulmak için yitirdiğin suyu,
Yeni zamanların yoksul düşlü kuzgunu.

II.

Değişmek mi bir mahkûmluğu bir başka mahkûmlukla?
Ay ve yıldızların elleriyle onamaz dünya.
Parlaklıklarda değil senin iksirin, şifan.
Karanlıklarda gizli Büyük Derman.
Gökgürültüsü, şimşek ve yıldırımlarda...
Silâhlarınla göğsümde doldurulmaz bir boşluk açtın.
Dağıldı ayin aynalarındaki musikinin sırrı.
Toparlamak görevini yok ettin şelâleler çığlığını.
Yakacağın ışık hâlâ uzak değil.
Muştu, konukluk günlerini doldurmuş değil.
Ud ve Keman, asılı o meşhur duvarda
Sise batık elleri aramakta.
Sesin bir saattır dünya alanına asılmış.

O saatin akrebi gibi sabah ve ikindi
Dolanırsın bir güneş gibi göğü yeri.
Bir yelkovan gibi oysa muştu koğalar peşin sıra seni.
Hesaba çeker anlamlandırır, gölgenin güneşi izlediği gibi.
Ve milât yılının bilmem hangi günü
Ve hicret senesinin bilmem hangi gecesi
Yeniden başlarsın denemeğe Samanyolu'na gözyaşı dökmeği.
Gözlerin kör olmadıysa eşyaya bakmaktan, ne iyi!
Bak bir kere terketmiş hangi kutlu eli
Hangi inkâr süzgecinden geçmiş bu eşya köpeği.
Hangi çirkefe devrilmiş tabiat direği.
Gecikmedinse ah, gecikmedinse, ne iyi!
Yanına yörene bakıp durma öyle
Belki de gerçek zamanı ve hayatı gömdün gitti çelebi

Ulu bir ağaç. Şimşekle çizilmiş, gelir doğudan ve batıdan seslerle
Gök gürültülerinin eşliğinde.
Ama, ne yazık ki, Şehir ölü. Natürmort şehir. Frigofirik şehir.

Ruhunun simgesi olan bir dumanla örtülü.
Yalnız bir anti - şehir var durur içinde,
Bir türbe, bayram biçiminde.
İç kale. Aslanlı Cami.
Ve bir dergâh taç gibi.
Zincire vurulmuş tapınmaevi.
Ve sade isimler kalmış alımlı sevimli:
Leblebici, İbadullah, Mukaddem,
Sultan Alâaddin... ve benzerleri.
Asılı bir kılıç ölü - kentin üstünde
Getirip getirip başlarını vurdururlar kendi kendilerinin
İnsanlar hakkettikleri cezaya ermek kavuşmak için.
Kan damlamaz görünmez kılıç ne yapsa
Bitip tükenmek bilmez bu karadosya.

Yağmurun kapandığı bir sesle birliktedir
Oysa inci ve güneş. Ufku doğudan gelen ulu ağaç kaplamakta
Ayin başlamak üzredir yeraltı tapınağında.
Güneşle ve inciyle yeniden tanışma.

Su ve ateş yansımalarında
Yenilenen bir anlaşma.
Duvarın gölge oyunlarında Salome eriyip durmakta ama.
Kabarmış sıvalarda Yahya.
Mantar yosun ve hurma
Gök sofrası
Tekin olmayan mihrab
Meryem
Zaman metafizikçisi bir çağı aşan İsa...
Yapıştır âsanı Org'a
Büyük Org'a Mucize âsanı ey Mûsa!
Yeniden ayin başlıyor
Sabır Depremi Limanında.

Deniz yeniden yapraklanıyor,
Ter döküyor incilerce.
Gemiler tıkız sırlarla dolu,
Kalkmak üzre, gündönen sararmış limanlarda.

Toprağı yeniden kıran
Bir kaside gibi başlıyor ayin;
Yurt savunan bir erin
Ölüm töreni gibi sâde
Ayin başlıyor.

İKİNCİ AYİN

Toprağı fazla terk ediyoruz artık
Trenlerle otobüslerle otomobillerle
Yerden ayağını kesmiş uçaklar ve helikopterlerle
Özüne aykırı devinmelerle
İyice yorgun yeryüzü
Dinlenmesiz
Kışsız ve baharsız
Yazsız ve sonbaharsız
Tekdüze cehennemler ve yapay cennetler titreyişinde

Ve derken birden çıkageliyor kadın
Nehirlerin içinden yeni bir dökümle
Benzersiz olmaya değil benzerim olmaya savaşan
Barikatlardan bahsediyor bana
Boynunda kolye yerine tabanca
Göç etmiş sanki ilkellikten barbarlığa
Yüzünü seyretmek amacında
Bir kan ırmağında

Nerede kaldı ikindi suları pastaneleri
Ve fallar fincan uygarlıklarının çiçekleri
Evlerden tüten zafer
Sessizce fethedilen ülke
Ev gücü
Karlı dağlar görüntüsü
Güneşin buzlarda bin çılgın bebeğe bölünüşü
Dönüşü dönüşümü
Kapalı çarşılar telâşı
Düğün armağanı
Kar arkalarında duran çile
Kış tatlıları örneği

Dönüyoruz döne döne eriyoruz başka bir vakte
Geçmiş zamandan bir enstantane

Belimizden ipeksi dokunuşlarla tutan bir el
Bizi bırakmayan kadın figürleri
Kabartmalardan çıkıp geliyorlar
Ve sonra kayboluyorlar birer birer
Ve yine yalnızız kurumuş bir ırmak gibi
Sonbahar ağaçları gibi çıplaklık yöneliminde
Kokakola bardaklarıncılayın devrilen hayâller
İçinde yapayalnız ve eskimiş miyiz?
Ayinin içinde değil miyiz?
Unutma diyor bir ses beni unutma
Kulak ver ve dinle
Kendini bulacaksın ancak bir ayinle
Savruluyor vücutlar kollar bacaklar ve kafatasları
Düşmüş bir yere atom bombası
İnsan ölümünden bir sis içindeyiz
Çelik fırtınasında ve uranyum boyutlarında
Soluk almak ve varolmak sınavında
Öcle bağrımızı deliyor batı kargıları
Ciğerimizi delik deşik ediyor yalancı bir soyutun kargaları
Tam hiçliğin arefesindeyiz hiçlik bayramının
Cellât toylarının idam sonralarının kutlanışı
Umutsuzluğun şahdamarındayız
Birden kurtarıcı ses göğün meşaleleri yaklaşıyor
Dolduruyor yanımızı yöremizi

Cebrail gelgitleriyle ıslanıyor kurumuş dudaklarımız
Ay! Ay düşüyor kucağımıza
Birden ne mutluluk bu
Varoluşun odak noktasında mıyız yoksa

Ve yine yolumuzu kesen o aldanışlar furyası
Diri görünümlü mezarlar ay kasırgaları
Çocukluk buzulları aysbergler maelstromlar
Haziran patlayışları gelmesi bitmeyen yazlar
Ebedî görünümlü baharlar
Kaçamak bakış sarhoşlukları
Çay bardaklarıyla gizlenen tanıdık saçlar
Ufak suçların tanıklıkları eşyaya sığınışlar
Sayfiye
Kapalı pancurlar
Kopuk kopuk anılar güneş gölge oyunundan fragmanlar
Artlarında cin kabilelerinin ziyaret tablosunu gizleyen
fermuarlar
Geyik sürüsü gibi koğalanan aynalar
Uyum ve birliği bozmakta bütün bunlar
Oysa kurtulmuş gibiydik bir anda
Ve varmış gibiydik ölümsüz saltanata
Yeniden kuşatıldı kalelerimiz surlarımız
Güm güm vuruluyor kapılarımız

Gelip çatmış o en önemli saat sanki
Alınyazısı ortasından çatlayacak sanki

Ama dönüyoruz döndürülüyoruz birden değişiyor sahne
Bir kez daha kurtuluyoruz Kur'an seheri seferinde
Âyetler bir ordu gibi kurtarıcı bir ordu gibi
Dağıtıyoruz bizi çepçevre saran gulyabaniler derneğini
Kadınların korkuluk maskeleriyle gelen
Ve merhamet damarımızı sömüren
Şeytan algıları dönemi kapanırken
Kollarımız göğe açık ve ayaklarımız yok gibi
Bir uçuşun tutkusuyla bir yerden bir yere boşalıyoruz gibi
Ağır sular yerine lâvanta serinliği
Mevlûtlerin yüreğinde doğan şerbet bardağı klanının yıldızı

ÜÇÜNCÜ AYİN

Bakır maşrabalara doldurduğun ne
Hangi çağa dair ışıkları sana vuran su
Bir bengisu ikindisi mi vakit çırası
Nehrin saçlarını tarayan kızıl yapraklar fırtınası
Ne der neler söyler neden dolanır
Kaybolan çarşılar çevresinde
Kurumuş kanları hayal ettiren çeşmeler ertesinde
Grevlerden hangi çiçek tozunu toplar
Açların tencerelerinde tuz geometrileriyle oynar
Nasıl bir kristaldir bu bin parçaya bölünür
Kaynayan fıkırdayan suda yeniden derlenip toparlanıp görülür
Su tuz ve kemik ateşin çılgınlığında
Yeni bir düş kurarlar 20. yüzyıl kızgınlığında
Yıkım çürüyüş ve çöküş dumanlarının ve sislerin ardında
Toprak bir kez daha gebe kalır ütopyalar panayırında

Tabiatın kalbine kurşun sıkıp durmada
Altın arayıcısı serüven avcısı gangsterler
Sonra oyları darmadağın edilir özgür tutsakların
İşler eksiksiz kanunu gizli odalar logaritmalarının

— İyi ama dostum konudan uzaklaşıyorsun
Bunlar çok yabancı bana beni gerçeğimden ayırıyorsun
Zeytinaltları deprem gözlü deniz
Altın yataklara devrilen güneş
Yazın yüreğinde yuvarlanan
Buz tekerleği ay
Dağların fısıltısı
Bahçelerdeki cennet saatlerinin tik takı
—Ah ne yük gramer —
Çevremi dolduran şairler
Homeros Lebid Firdevsi Şeyh Galib
Mevlâna Goethe İkbal
Ne yüce anıt çağlara karşı
Benim dediğim ebedî bir iklim
Senin dediğin değişen durmadan değişen mevsim
İşte bak bir bulut geldi üstümüze
Mutluluk geldi üstümüze
Artık yeşile türbelerin yeşiline çalıyor giysilerimiz
Yeniden kadifeden bir ülke kentlerimiz

Kentlerimiz düşük çocuklar doğurganı

Son tanıklar kuşlar nereye gittiler diyorsun
Sonra onları soyutun metafiziğinde kebaba çeviriyorsun
Sayı paniğini unutma
Depremi gökyüzünde değil yeryüzünde ara
Sen ölümü bir ayna gibi kullanıyorsun
Onunla arana perdeler çekiyorsun
Sen hayatı boşaltırsan
Ölüm aynasında aksin mi kalır
Ölümün tekdüzeliğine dalma yaşamın devrimciliğiyle gönen
Olumsuz sembollerle oyalanma yalın ve çıplak gerçeğe bak
Doğunun batının Orfeus ve Panlarını bırak
Çırpınma boşuna teslim ol kader virtüözlerine
Akıl mimarlarına irade atletlerine
Yalnız ölüm mezar kazmaz mezar kazılır ölüme de
Bir boydan boya bat batı selsebillerine
Yeniden doğ ol kendi kendinin ışıldağı
Kır seni senden eden eski bardağı
İzinden git çağın fatihlerinin
Merihe el uzatan olağanüstülükler erinin
Bir kere koptun geçmişinden geriye dönme
Eski sayrılıklar hummasına düşüp sönme
Lânet olsun arı beylerine diyebilirsin
Ama eninde sonunda onların gölgesindesin
Çıraklıkla ustalık arasında bir uçurum var
Düğünden düğüne değişir kurdelâlar

Bir aptallık çerçevesi gibi geçmesin ağzına kelimeler
Nene gerek yer ve gök ötesi velveleler
Ömrünü hayatla doldur boğulma ölüm ırmağında
Birsam labirentlerinde kaybolma en verimli çağında

— İyi ama dostum konudan uzaklaşıyorsun
Bunlar yabancı bana beni gerçeğimden ayırıyorsun
Güneş varsa ay da var gölge de var
Hiç bir ışık yerini tutamaz gereğinde bir mumun
Fırtınalı denizde gemin parçalanırken sen başka mısın
Çocuğunun tabutu arkasında
Mezarlığa doğru yaklaşırken sen başka mısın
Aç kalmaktan öte yok mu hafakanın
Karşılıksız çarpmayı bilmez mi senin kalbin
Karşılıksız çalkalanmaz mı senin kanın
Sen iyiden iyiye gelmişsin oyununa şeytanın
Son eri de kalsam ölüm kalım savaşında uygarlığımın
Yılmam geri dönmem bekçiliğini yeğlerim mezarlığımın
Hayat ve ölüm tabiat ve tarih iç ve dış âlem
İçiçe birbirinden kopmaz tanrısal bir gerçeklik her dem
Üç merdivenli bir minaredir arştan boşanan şeyler
Bir hilâle çıkar sonunda bütün yaşanan şeyler

Ne kadar dalsam da göklerin ve suların derinliğine
Gözlerim kaçırmaz yeryüzünde karıncaların en hurda
kımıldanışlarını bile
Eşyaya ve insana yeni bir maya katan
Kıyamet merceğiyle uyarlı diriliş aşısından
Bu son ayinin fısıltısından
Yeni bir soluk gelip ufkumuzu sarınca
Yeni Düzen'de buluşacak ağaç ve insan
Toprak ve su taş ve karınca
Artık mutluluktur ve mutluluğun ötesidir bu
Tanrı'nın gözüyle bakış penceresidir bu.

DÖRDÜNCÜ AYİN

Vücutlar bir dönüşle erir bengisudur kayboluş pelerinleri
Selâm safında toplanır kalbimizin müminleri
Eski mimarların avuçlarından akar gibi
Sızar pancurlardan günışığı loş bir âmentü örneği
Bağlarda sarhoşluk üzüm salkımlarından taşar
İnsan doğar bir kere daha doğar sonsuz doğuşu yaşar
Gelecekler yansır kırılmış antik kristallerden
Ses ve çizgi mucizeleri göklerin avizelerinden
İner yere yalvaçların uygarlığı halinde
Tufan suları basar her yeri
Ama ıslanmaz dervişlerin etekleri

Şeyhin postu canlıdır şeyh kaybolur o canlanır
Depremde Mekke Medine sallanır
Bağdat ve Şam yerleşir köşelere
İstanbul saçılır son define gibi orta yere
Her insan bir derviştir
Her inanan ermiştir
Düşer yalınayak ayinlerin yollarına
Gözü mıhlı ayağına
Gönlü mıhlı Tanrı'sına
Bırakmış kendini selâm rüzgârına
Kurulmuş alçakgönüllülüğün Roma arabasına
Gider İlâhî Site'nin yurttaşlığına
Nice mimar mermer keser
Nice üstad sütun diker
Nice kardeş alkış tutar
Koyulaştıkça saatler
Ayin bir kurban ayini
Ölüp dirilme töreni
Ruhu diriltme şöleni

Namaz sultan bir at olur
Oruçlar kanat olur
Bütün yollar Sırat olur
Kolları bağlanır şeytanın

Arkaya atarak doğuyu batıyı
— göğsünden kan sızan bir güvercin —

Yavrusunu kaybetmiş olmaktan
Yasa batmış bir anneyken toprak
Köprülerden geçerken batan güne bakanlar
Lâlelerin yumurtasını kıran ticaret ataşeleri
Arkası boş bir dama merdiven dayayanlar
Geriye dönüp kaynağını yakan nehirler
Gece fırtınası suda boğulma provaları
Ve benzerlerini arkada bırakarak
Yeni bir barış düzeyine çıkmak
Secde görmüş alınlar barışına ermek
Kurtuba söndüğünde görünür Muhyiddin-i Arabî kenti
Tatar ordularını gömen bir Mevlâna Silüeti
Selâm selâm yağmurlar indikçe görünmezlikten
Selâm selâm eridikçe taş karların kefeni
At bir adım daha dünya çökmüş de olsa omuzlarına
Pamuk gibi atacaksın onu Hallacı olacaksın dış birikimlerin
Nesimi gibi derisi yüzülecek denizlerin
Darağacı yaradılış sarkacı dünyayı sallayan asılış
Diriliş beşiği ışığa çıkan o çocuğun yüzü
Gerilen tel Şam ve Buhara arasına
Semerkand ve Bosna arasına
Tekrar sil bütün levhayı
Yürüyen İsmail'i göreceksin babasının yanında
Susamış kertenkeleye acıyan
Kendi alınyazısının ötesinde
Ve İbrahim sırtına bir kuş gibi konmuş gelecek zaman
At bir adım daha tarih bir metafizik gibi
Dünyayla birlik çökmüş de olsa omuzlarına

Sağında doğu kitâbeleri
Solunda Helen harabeleri
Makinaları ezerek ilerle ilerle kader çerisi
Darmadağın et hatıralar haritasını bile
Emme hiçliğin ve fâniliğin zehirli memesini
Acıkmayı ve susamayı öğren yeniden
Buğday sunmasını bil boşuna dönmesin değirmen
— Sonra kendi kendini yer değirmen taşı —
Tanrı için olsun yalnız doğa ve insan savaşı
Üstün bir barış ve uyum değişiminden
Bir öz kazansın bu kavga yeniden

Ey kalb güvenliğine er bütünleş sûrunu onar
Narlar sarksın eskimiş taşlarından
Ölümün ötesini bir rebab gibi çal
Sevinç şimşeğini indir ağlayış pınarlarına
Kavuş erişilmemiş dağların özgür havasına
Çam ve çınar sevdasını tazele ufuklarda
Mutluluk karıncalanmaları şahdamarlarda
Kıyamet kopmakta fakat sen üstündesin mahşerin
Yayılış ve diriliş sergileridir sesin
At köpek ve maymun dağılıyor son fecirde
Kediler mermere dönüşüyor evlerde
Akşamlar büyüyor minicik kedilerin gözlerinde
Kol geziyor depremler yüzyılın kentlerinde
Depremi bekçi yaptın Tanrı öcünün bekçisi yaptın

Fabrikaları aldın uyumsuz bir yarışın çemberinden
Havuzların kıyılarına dönüş fıskiyelere açılış yeniden
Kem küm etmesin artık doktorlar doktoru
Bu başka bir nabız atışı başka bir kalb vuruşu
Slogan çağı tükendi tanımlar yenilenecek
Yeniden işte bugün işte bu ay denecek

Kuşlar dirildi tepelerde ve tepeler ölümden kurtuldu
Yeni Maske gaz zerreciklerini tuttu
Tanrı'dan başkası kalmadı bir bakıma
Her şey birden yok oldu O'nun karşısında
Her şey yeniden var oldu O'nda
Ve sen yeniden ayak bastın dünyaya
Aparı bir gönülle
Tûr'dan inen bir akıl
Miraç'tan dönen bir ruhla
Yeniden açıyorsun kapılarını Kent'in
Sözü uzatmanın yeri yok inan bana
Tek kelimeyle: dirildin söyleyeyim sana

BEŞİNCİ AYİN

Diri dedikleriniz ölü, ölü dedikleriniz diri
Sonbahar yaprakları gibi dökülüyor dünya terleri
Mücevher saatler ayin yeri duvarlarında kımıldanış
Lete'de değil Ganj'da değil Kevser'de yıkanış
Çin ressamları döneminden rum ressamları dönemine geçiş
Daha sonraki dönemde de gönlü arıtıp genişletip derinletiş
Hüdavendigâr önüne diz çökmek için izin bekleyiş
Bir buhurdan gibi yayılan bir koku
Havariyun ve sahabe havası tuttu ufku
Öz yaşam öyküsü ve özeleştiri dosyasından öte
Yeni kâğıtlar imzalandı yeni bir sınır gölgesinde

İnsan ve melek yakının yakını iki dakika gibi
Birbirini kovalıyorlar ney ve sema gibi
Bir fısıltı sözden öte ve sesten ilerde
Melek kanatlarının yandığı yerde
Yön bir ilkbahar gibi tazeliyor çiçekleri
Saksısız bahçesiz susuz güneşsiz menekşe çekirdekleri
Leylâk sakları bitiyor selâm makamında
Eskilik nedir bilmez o post civarında
Ölüler bir bir dirilip gelmiş
Kurt ve kuzu kardeş kesilmiş

Yeni bir bahçeye düştük güneş özsu kesilmiş
Salkımlar salkımların üstüne devrilmiş
Ebedî etkili bambaşka bir şarap içilmiş
Tapınak anıt anıt bir seherde erimiş
Yataklar üzerinden bir fecir geçmiş
Kütüphaneleri örtmüş çiğle donanık incir yaprakları
Alınyazısı levhasında titreyiş dolaşmış ürperti gezmiş
Kemer ve kubbe olmuş omuz çizgileri
Köprüler dağların üstünden aşmış

Açılmış kalblerin önüne geleceğin sayfaları
Merhemin en yakıcısıyla dağlanmış geçmişin yaraları
Et ve süt uygarlığından ötede
Gölge ve görüntü savından ilerde
Tepi ve dürtü yönsemesine aykırı
Musikinin kanatları gibi yeşil ve sarı
Kırmızı mor bütün renkler bir bir
Gün ışığında fâni olmaya gitmektedir
Tanrı'dan razı olanların şölenidir bu
Vaktin kılıçtan keskin son törenidir bu

Su kuş çiçek havayı yoklayan ağaç
Mezar ve balkon fabrika bacası ve kuleler kulesi
Açılmış önlerine eksiksiz artıksız bir sofra gibi
Gün batımından sonra doğmuş olanların

Yeniden doğarak doğumu aklamış olanlar
Balığın karnında geçirilen nice gün ve geceden sonra
İnkâr kentinin ortasına düşenler
Ancak onlar böyle bir sofranın başmimarı

Bunlar diriliş erleri erenleri pirleridir
Kucaklarına dünya kesilmiş bir baş gibi devrilir
Ruhlarının akustiği sağlansın diye
Arşta çınlayan cezbe sesleri devşirilir

Sabahları uyanışlarını selâmlar horozlar
Çiğ yağmur günışığı ve rüzgâr
Kişneyen atların gözlerinde canlanan kıvılcımlar
Onların gizli cennetinden yansımalar

Varoluş baharının yıkılmaz sütunlarıdır onlar
Karşılarında beliren korku ve ürküntü seli
Dünyaya ve putlara tapanlarca hazırlanan
Kavruk yellerle gelen bir sonbahar

Kış ve sonbahar da gerekli bu tabloda
Yazı ve ilkbaharı belirtmek için
Çerçeveleyerek keskin ve kesin
Çizgilerle renklerle ateşler ve sularla

Kızgın lâvlar çağındadır artık ayin
Yandı rahibin zünnarı sarıldığı veli cübbesinde
Ve çocuk öz annesinin süt ve memesinde
Görmektedir gerçekleştiğini düşlediği âlemin

ALTINCI AYİN

Ve Tanrı görünüyor artık
Ve Tanrı onlardan razıdır artık
Saçılıyor bir hazine gibi ortaya
Gizli bir hazine gibi ortaya sırlar
Dayanmaz oldu bu açılıma aynalar
Kırılıp dökülüp yokluğa karıştılar

Uzaktan yakından camiler geldi
Gecemize ışık tuttular mum ve fener gibi

Ve öteden kurban edilen koç geldi
Giydirdik makam postunu ona
Meleklerden armağan bir gümüş tepsi
Gibi ay sunuldu bu ölümdirim kutlamasına

Meşaleler ırmağının çılgın şelâlesiyle
Boğuşuyordu gördüm batıda asmalı saatin hayaleti
Batıp batıp çıkıyordu tutkulu bir depremde
Sergileyerek çehresini geçmişin ve geleceğin sefaletini

Son ırmağın ötesi aşk yazlarının durgun göğü
Cennet kitabı ve kitap cenneti
Sınır taşlarını yakuta döndüren yağmur taneleri
Nasibimize mi düşüyordu ayin sona ermeden önce

Teslim oluşun çınlayan sesi
Teslim alışın kaynayan atı
Koşuyu bitiren yarış atı
Gibi duruyordu yanıbaşımda her bir ayin eri

Yorgunluksuz hiç koşmamışcasına
Nefes tüketmemişçesine
Alev almamışçasına
Duruş yerine ulaşmış bir savaş atı

Koşu işaretlerini
Yarış ödüllerini yakmamışcasına
Diriliş ışığının vurduğu kutlu evin önünde
Duran bir koşu atı

Dünyayı teriyle birlikte
Gayb çizgili teninden
Dışarı uğratmasını bilmiş
Kendi zaferini aşmış şah at

Nice geçitlerden
Tehlikeli dönemeçlerden
Puslardan ve sislerden
Yivlerden dönen bir kurşun gibi geçen

Kabartmalar kabartmasını
Bir yaz günü pancurları gibi aralayarak
Hedef tahtasında
Nişan alınan yeri
Ateşe çeviren bir ok

Gibi atılarak solduran bütün renkleri
Siyah-beyaza dönüştüren
Ney olup üflenen
Sema olup dönen döndürülen
Bakış ve duruş çiçekleri

Güller leylâklar ve menekşeler
Çevresinde dönen
Diriliş tacını ören
Son nisan mahşerinde

Artık ne korku ne umutsuzluk
Taze ışıklarla
Güneş kılıçları deniz soluklarıyla
Yeniden çiziliyor ufuk

Yalnız yerde değil
Gökte de anlatılıyor menkıbe
Sona eriyor ayin
Sona ermeyen ayin

Olup biten bu ebedî an macerası
Olacak olan maceramızdır da
Vaktin defteri kapanmadıkça
Evren tomarı açık kaldıkça

(1976-1977)

ÇEŞMELER

ÇEŞMELER

I.

Benim yalnızlığımdan
Damıtılmış çeşmeler
Kurumuş unutulmuş
Çeşmelerin akışıyım
İnsanlık içinde

Ay görmez onları onlar ayı görür
Aydan haberlidirler
Söylediklerinin çoğu
Ay hakkındadır
Aya dair
Ayın tarihine ait

Fındıklılı Mehmet Ağa
Çeşmesi
— Silâhtar Tarihi'nin yazarı —
Yenilmez karpuzlar
Acı salatalıklar yıkamıştım suyunda
İçilmez
Bozuk suyunda
Gece yarısı
Ayışığında
Yaz ay ve ben
Silinmeye yüz tutmuş yazı
Ölümü hecelemiştik
Ortalığı dolduran sesinde
Ta... aşağılarda olan yatıra
Bir türkü söylüyordu
Ölüm ötesinde açmış
Menekşeler kimliğinde

Ölüydü insanlar
Yalnız yaşıyordu o yatır
Ve o çeşme
Ben de
Sıratı andıran bir çizgide
Soluyordum, devrildim devrileceğim
Hayatı ve ölümü birlikte
Aynı geçmezlik ve değişmezlikte
Aynı yenilik ve tazelikte
Ürpererek geçiyordu yarasalar
Uzaklardan
Beyoğlu'nu bir telgraf gibi
İleterek birbirine

II.

Eski zamanın kartvizitleri
Gibi birden uzanan önüme
Birden en ummadığım bir anda
Ve hiç beklemediğim bir zamanda
Birden beliren bir köşede
Birden karşıma çıkıveren
Terkedilmiş unutulmuş
Eski zaman çeşmeleri
Ruhumun hiyeroğlifleri
Gönlümün çözülmez şifreleri
Ölümsüz bir uygarlığın
— Ah, ne çelişki —
Ölümsüz kitâbeleri
Sonsuzluğun mezartaşları
Çeşmeler

Şimdi anlıyorum niçin
Eski şairler onların
Yapımına
Tarih düşerlerdi

Kendisine benzediğini
Bilirdi şair bir çeşmenin
Onun doğumunu kutlardı
Böylece şiirlerle

Bilirlerdi çeşmelerin de
Kendileri gibi
Toplumun ortasında
Çağıldayıp durduğunu şairler

O insanların susuzluğunu giderir
Arıtır ellerini ayaklarını
Şair de giderir ruh susayışını
Yıkar çirkefe batmış insan ruhunu

Ama ikisinin de alınyazısı en son
Unutulmak terkedilmek
Sırrolmak
Ait sayılmak eski uygarlıklara

III.

Eski zamanların durmuş saatlarıdırlar
Ne zaman durdular
Kim durdurdu onları
Kim kesti bu neşeli çocukların sesini
Kim susturdu o canım çeşmeleri

Ruhun ve kaderin güneş saatleri
Sesleri ayarlıydı bir uygarlığın
Tükenmek bilmez bir çağdaşlığın
Gecelerine oynayan gölgelerine

Ruhumun içinde durmadan
Açık gibi duran batıya
Fakat doğuyla konuşan çeşmeler
Eski zaman inceliklerinin kapısı
Doğunun batının kapısı çeşmeler
Bir yağmur ruhuma çiseler

IV.

Yunan şairlerini bilmem ama
— Onlar daha çok uzmanıdırlar nehirlerin —
Çeşmelerin dilinden anlardı
Latin şairleri

Kimi diller kuş sesi
Kimi dil çeşme sisi

Eski uygarlıklar çeşmesi
Ruhum
Güneş batar o doğar

Kan döğmeli
Ürkütücü bir gece lâmbası gibi
Ansızın çıkar karşıma
Çeşmeler ve ruhum Ulu Kent'te
Bir köşeyi dönerken yapayalnız
Gece vakti

Çağı geride bırakan
Ve yosun
Ve mağara
Çeşme bir pencere uygarlığa

Çeşmeler kapalı kapıları eski günlerin

Ağa Camii'nin yanındaki
Baklava biçimi
Dışa doğru bombeli
Direniş bu
Bir velinin kerâmeti gibi
Çağ dışı değil
Çağ açan çağ aşan
Çağı geride bırakan

Ve derken Üsküdar Tophane
Kabataş ve Valideçeşme
Sultanahmet Sofular
Her yerde ve her zamanda
Anıt gibi ayakta
Durabilen

Taşını kırarsınız çeşmelerin
Başını kırdığınız gibi şairlerin
Ama onlar
Yağmurlarla akrabadırlar
Yer konuğudurlar göklerin

Haber getirirler
Diplerinden dağların

Sesten lâmbalardır
Sihirli lâmbaları tarihin

Alınlarında tuğraları sultanların
Sultan Ahmed-i Sâlisin
Sultan Hâmid-i Sâninin

V.

Ses ve şafak
Toprak ve öğreti ve başak
Gece öğretisinden gümüş tüylerle dönüş
Bir kere daha yükselen çeşme
Eşyada gülün yakıldığı acı bir şölende
Kahraman
Mezarı çizgileştiren sabır ayinde
Bağrımızdaki karanlık ufku
Kutsal bir kitap genişliğinde
Aydınlatan diriliş depreminde
Zaferde

Karanlık yüzlü kahraman
Ayinini yenileyerek eski çeşmede
Işığa boğan kendini ve son atı
O at ki zafer tâkı
O at ki der
Geceyi dinle
Sese uy
Kalbinin sesine
O at ki der
Yeni iz
Yağmurdan önce gelir
Ayı kırar yumurta gibi
Ve döker üstüne eriyen mermerin
Gümüş tenli çeşmelerin
Ay karışır göğdelerine

Çeşmeler eşyanın arkayüzünün
Fotoğrafını çekerler
Olayların geçmiş zamanın
Toplumun ve tarihin

O at çeşmeyle birleşip bir koro olur
Ve koro sesini yükseltir:
Güneşin özel olarak yaktığı
Yapraklarını kızıllaştırdığı
Kestane ıhlamur ve karaağaçlarla çevrili
Ayasofya'yı da kat Ruhun Diriliş Kenti
Şiirinin içine
Görkem dolu tarihi ve metafizik bir görünüm
Kazandırmak için ülküne

(Kulis I:
Pencere ayrı bir yakıt olabilirdi şiire
Araya girerek
Bir dünyadan bir başka dünyaya geçiş değil mi?
Kelebek camı kıramaz ama
Onu dünyasına kavuşturabilir
Pencereyi aşarak gizli ve kutlu bir el
Kilitli çekmeceyi
Mücevherat dolabını kurcalayarak)

Ve

(Kulis II:
Doğ kendi çeşmenden kendi uygarlığından
Ağacın topraktan
Çiçeğin ağaçtan
Suyun dağdan doğduğu gibi)

Çeşmenin şahdamarını
Bir kere daha zorluyor
Tarihin çeperi

VI.

Ve koro sesini yükseltir:
Gel! Sen denizsin neden çekildin
İnanamaz hiç kimse senin kuruyuşuna
Senin tükendiğine inanmaz hiç bir kimse
Bir kişi kendisinden
Ve kendi etrafında dönmesinden
Meydana gelen
Düş çemberlerinden mi ibaret
İnsan bir kıtlık mı bir bereket mi
Neyin kıtlığı ve bereketi

Önce çeşmelerden uzaklaştırarak
Sonra çeşmelere koşturarak
Çeşmelerin çevresinde döndürerek
Çeşme deneylerinde kavurarak
İnsana kendini buldurur ermişler

Ve düşlerinde çeşmeleri koğalarlar dervişler
Biliyorum gökte doğdular
Şimşekler yıldırımlar ebelik yaptılar
Güneşler aylar dadılık onlara
Göğün spermaları gibi saçıldılar yeryüzüne
Toprağın derinliklerinde akıp piştiler
Toplanıp büyüdüler
Sonra bir çıkış yolu aradılar
Özledikleri güneşe ve yeşile

VII.

Kimi zaman çeşmeler
Karagözü bile şairleştirirler
Ve karagöz söz arasına sıkıştırır
"Acemi sakaların elinden neler çeker horhor çeşmeleri"

VIII.

Ya ben gidip bir çeşmeye kapansam
Ya çeşme bana açılsa
Ya çeşme gelip bende kapansa
Ya birlikte bir ağıt olsak
Kurumuş bir ağıt
Kurumuş bir kan gibi
İnsana ve kente

Kadıköy'de Osmanağa Camii'nin yanındaki
Buruşturulmuş bir kâğıt gibi
Çürümüş sebzelerle yemişlerle
Ödüllendirilmiş
Ruhumun öz penceresi
Üstüne kokmuş isyan afişlerinin asıldığı
Yavru kedilerin köpeklerin annesi
Kimsenin farkına varmadığı Ulu Çeşme
Lâyık değiliz biz senden af dilemeye bile

Ve sen Kanuni Sultan Süleyman'ın adını taşıyan
Onun kadar alçakgönüllü dört yüz yıllık çeşme
Taşıyorsun her yerinde
"Tamir yapılır" levhalarını
Plastik veya naylondan paslı teneke ve ıvırzıvırdan
Bir takım yeni zaman kolyelerini
Esir olana zincirini taşımak yaraşır bilirsin sen
Hiç bilmediğin bir hayatı öğreniyorsun
Kölelik ve uşaklık bodrumunun gizli dersi
Yapıştırılıyor çile balmumuyla o kutsal alnına
İdam fermanın gibi

(1975)

SABUN YASI

I.

Kadın azaltır çocukları için
Kullanmasını yabancıları genç gördükçe
Adam konuşurken eli kaybolur kızlarla
Neden getirmeyi unutmasın

Nişanlı sabun demesini
Bilmeyenlere denir

Ben yaşarken kirli
Ne kirli adamlar vardı
Yıkadılar sonra anladım
Ölü olduğumu

II.

Yıkadılar sonra anladık ölü olduğunu
Alıp götürdük gelin gibi öğleyin
Kesip durduk resimlerden geyikleri
Kuşları balıkları eski çiçekleri

Nişanlı ölü nedir
Bilmeyenlere denir

Dalgın bir vaktinizde
Bozmayasınız diye geleneği
Taşlara bağladığımız
Siz yunmuş ölüleri

Ne aşkı ne neşesiyle
Dünya
Onmakta bizi
Gelin gömün bari

(1957, Eylül)

TELEFON FARKI

Ne mum ve ne deniz
Ne ateş üstündeki mumya
Nė aptal şairlerin turuncu heykelleri
Alıkoyabilir beni
Bir huzuru telefon ederim
Üstüninsanların hazırlayageldikleri

Üstüninsanların hazırlayageldikleri
Dünyaüstü dalları ve çiçekleri
Melek melek arşa atılan putrelleri
Ekleyerek aşk kalesinde birbirine

Çeşmelerden telefon ederim ben
Sebillerden türbelerden
Saray toz ve dumanlarından
Alınyazısından

Ah benim devrimimin son anıt gibi
Tabiat veya insan ölü veya sağ
Kılcal damarlardan şahdamarlara
Çığlaşan çığlık çığlığa çağrısı

(1957)

İÇİNDEKİLER

AYİNLER

7 Birinci Ayin
16 İkinci Ayin
21 Üçüncü Ayin
26 Dördüncü Ayin
31 Beşinci Ayin
36 Altıncı Ayin

41 ÇEŞMELER

60 Sabun Yası

62 Telefon Farkı